

Poznań, dnia 25 lutego 2022 r.

**Dyrektor Izby Administracji
Skarbowej w Poznaniu**

UNP: 3001-22-016279

Znak sprawy: 3001-IWW1.0921.20.2021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020, poz. 224).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
3017 Urząd Skarbowy w Ostrowie Wielkopolskim ul. Chłapowskiego 45, 63-400 Ostrów Wielkopolski	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pan Krzysztof Chmielewski	
Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Nr 41/2021 z dnia 7 października 2021 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 2/2021.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
Karolina Strózczyk – główny ekspert skarbowy	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Elżbieta Holewińska – główny ekspert skarbowy
2.	Karolina Strózczyk – główny ekspert skarbowy
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	13 października 2021 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	30 listopada 2021 r.

Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	1. Ewidencjonowanie i realizacja źródeł kontroli. 2. Prawdliwość i terminowość prowadzenia czynności analitycznych i sprawdzających, w tym w zakresie zwrotów VAT.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Badaniem mogą zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze lub późniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Kontrolowany obszar działalności	
Kontrola	
Cel kontroli	
Celem kontroli było: <ul style="list-style-type: none"> – zbadanie prawidłowości i terminowości ewidencjonowania oraz realizacji źródeł kontroli w module KONTROLA systemu POLTAXPLUS, – ocena działań w Urzędzie dotyczących realizacji zadań w zakresie przeprowadzania czynności analitycznych i czynności sprawdzających, w tym ocena prawidłowości weryfikacji zasadności zwrotów podatku VAT, w ramach czynności analitycznych i czynności sprawdzających. 	
Ocena skontrolowanej działalności	
Pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.	
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE	

I. Ewidencjonowanie i realizacja źródeł kontroli

1. Organizacja pracy

W kontrolowanym okresie Urząd Skarbowy w Ostrowie Wielkopolskim działał w oparciu o Regulamin organizacyjny stanowiący Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 127/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Bezpośredni nadzór nad Pionem Kontroli od 9 marca 2020 r. sprawowała Drugi Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim (ZN2) .

Wcześniej nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Urzędu oraz Zastępca Naczelnika .

Źródła kontroli, z datą wpływu w kontrolowanym okresie, ewidencjonowane były przez pracowników Drugiego Działu Czynności Analitycznych i Sprawdzających (SKA-2) oraz Działu Kontroli Podatkowej (SKP).

Drugim Działem Czynności Analitycznych i Sprawdzających kierował ,
a Działem Kontroli Podatkowej .

Na czas nieobecności ww. kierowników komórek Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim udzielił 12 listopada 2019 r. upoważnienia kontrolerowi skarbowemu do podpisywania dokumentów (wymienionych w upoważnieniu) podczas nieobecności kierownika Działu SKA-2, oraz ekspertowi skarbowemu do podpisywania dokumentów (wymienionych w upoważnieniu) podczas nieobecności kierownika Działu SKP. Badane upoważnienia zostały zaewidencjonowane w rejestrze upoważnień pod poz. 4 i 27.

Nadzór nad ewidencjonowaniem i realizacją źródeł kontroli sprawowali kierownicy komórek SKA-2 i SKP.

W związku z brakiem uregulowań wewnętrznych dotyczących źródeł kontroli w dniu 20 października 2021 r. pobrano wyjaśnienia¹ w odniesieniu do funkcjonowania jednostki w zakresie ewidencjonowania źródeł kontroli.

Na ich podstawie stwierdzono, że kontrolowana jednostka w zakresie ewidencjonowania źródeł kontroli działała niewłaściwie tj.:

- W komórce SKA-2 źródła kontroli ewidencjonuje w systemie KONTROLA wyłącznie Kierownik Działu SKA-2; bez zastępstwa w tym zakresie.
- Brak stałego zastępstwa kierownika komórki SKA-2.
- Weryfikacja statusów źródeł kontroli i ich aktualizacja dokonywane są cyklicznie, a nie na bieżąco.
- Zbędnie tworzone kolejne źródło kontroli w systemie w sytuacji wytypowania podmiotu do kontroli i sporządzenia Karty podmiotu do kontroli, w związku z wpływem informacji sygnałnej, w przypadku gdy wcześniej jako źródło kontroli zaewidencjonowana została przedmiotowa informacja sygnałna.

Organizacja pracy w zakresie źródeł kontroli wymaga zmiany. Obecny system powoduje opóźnienia w bieżącym ewidencjonowaniu zdarzeń spowodowane m.in. nieobecnością lub zaangażowaniem w inne zadania. Zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi² źródła kontroli powinny być wprowadzane niezwłocznie, ale niekoniecznie w tym samym dniu, w którym wpłynęły.

W razie nieobecności, kierownika komórki SKA-2 zastępuje wyznaczony przez niego pracownik. W celu zapewnienia prawidłowości i ciągłości pracy komórki takie zastępstwo powinno zostać powierzone na stałe konkretnej osobie (upoważnienie do zastępowania kierownika komórki w czasie jego nieobecności).

---

¹ Wyjaśnienie złożyła Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim Justyna Mularczyk.

² Wytyczne do wprowadzania danych do podsystemu KONTROLA i Pytania i odpowiedzi dotyczące „Wytycznych do wprowadzania danych do podsystemu kontrola” (pkt 1 lit. b).

Ponadto niewłaściwa jest praktyka tworzenia nowego źródła kontroli w systemie KONTROLA, w związku z utworzeniem Wniosku o przeprowadzenie kontroli (*Karta podmiotu do kontroli* – rejestr 4020-2). Jak wynika z Podręcznika użytkownika systemu POLTAX KONTROLA, dane zawarte w dokumencie zewnętrznym są analizowane i mogą być uznane jako przekonujące, wartościowe do tworzenia indywidualnych wskazań do kontroli (pozytywna weryfikacja źródła kontroli z określeniem priorytetu ważności informacji) lub jako nieprzydatne, bezużyteczne do tworzenia indywidualnych wskazań do kontroli (negatywna weryfikacja źródła kontroli). Dlatego zbędne jest tworzenie kolejnego źródła kontroli, a wskazanie do kontroli należy utworzyć w oparciu o już istniejące źródło.

Zamykanie źródeł kontroli powinno odbywać się na bieżąco, a nie cyklicznie. Analiza danych w systemie KONTROLA wskazuje, że w kontrolowanej jednostce zamykanie i aktualizowanie źródeł kontroli odbywa się sporadycznie. W czerwcu 2021 r. w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim zakończono 294 źródła kontroli (z datą wpływu od 2013 r. do 2021 r.). Większość tj. 170 źródeł kontroli zakończył w systemie kierownik komórki SKA-2 w dniu 4 czerwca 2021 r., z tego 100 stanowiły źródła z datą wpływu w 2020 r. (100 na 136 źródeł, które wpłynęły w 2020 r. – wg danych z systemu). Powyższe wynikało najprawdopodobniej z konieczności weryfikacji otwartych źródeł kontroli w związku z pismem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 14 kwietnia 2021 r. (termin do przesłania informacji zwrotnej: 30 czerwca 2021 r.). Reasumując, należy zamykać źródła kontroli na bieżąco (przez pracowników prowadzących sprawę), oraz monitorować prawidłowość i terminowość w ramach sprawowanego nadzoru przez kierowników komórek.

W kwestii przyczyn takiego stanu do powyższych ustaleń odniósł się Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim 22 listopada 2021 r. i wyjaśnił, że do listopada 2019 r. w Urzędzie Skarbowym, w Ostrowie Wielkopolskim funkcjonowały trzy komórki analiz. Z dniem 12 listopada 2019 r. nastąpiło połączenie komórek SKA-2 i SKA-3 w jedną komórkę organizacyjną SKA-2, której kierowanie powierzono (wcześniej kierownikowi SKA-3). Z uwagi na konieczność przystosowania się do zmian organizacyjnych i wdrożenia w nowe obowiązki pracowników komórki SKA-2 uprawnienia KONPISM oraz KONNADZ pozostawiono kierownikowi Działu do czasu skonsolidowania się i zintegrowania procesów i pracowników.

Zdaniem Naczelnika, jak wykazała kontrola, powierzenie zadań wprowadzania i zamykania źródeł, jak również zarządzania wskazaniem indywidualnymi jednej osobie w tak dużym Urzędzie, powoduje nieprawidłowości w postaci opóźnień w ewidencjonowaniu tych zdarzeń w systemie.

Naczelnik zaznaczył, że w Urzędzie jest przygotowywana wewnętrzna procedura postępowania w sprawie typowania i planowania kontroli podatkowej. Po jej wdrożeniu nastąpi przydzielenie uprawnień pracownikom realizującym konkretne zadania, celem zapewnienia bieżącej obsługi

źródeł. Ponadto pracownik zastępujący na stałe kierownika komórki otrzyma ku temu stosowne upoważnienie. Planowany termin wprowadzenia procedury to: 1 grudnia 2021 r.

W odniesieniu do praktyki tworzenia nowego źródła kontroli w systemie KONTROLA w związku z utworzeniem Wniosku o przeprowadzenie kontroli Naczelnik wskazał, że było to wynikiem faktu, iż Wniosek (Karta podmiotu do kontroli - rejestr 4020-2) nie zawsze był tworzony na podstawie informacji sygnałnej – wtedy konieczne jest stworzenie dokumentu wewnętrznego BA i na jego podstawie utworzenie źródła w systemie KONTROLA. Tworzona procedura wewnętrzna zmierza do ujednoczenia sposobu obsługi źródeł zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Jako przyczynę zwłoki w zamykaniu źródeł wskazano również na dużą ilość informacji i wniosków, a także czasochłonność ich opracowywania. Podkreślono, że mimo niezamknięcia źródła zamykana była sprawa w BA, co zdaniem Naczelnika nie powinno rodzić negatywnych konsekwencji.

Natomiast opóźnienia we wprowadzaniu informacji sygnałnych (źródeł kontroli) Naczelnik tłumaczył przyjętą praktyką.

Podsumowując Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim potwierdził, że przyjęta w kontrolowanej jednostce organizacja pracy była wadliwa. Jako przyczynę wskazano na niewłaściwie przyjętą praktykę w Urzędzie. Poinformował jednocześnie, że wdrożono już prace nad opracowaniem wewnętrznej procedury postępowania w sprawie typowania i planowania kontroli podatkowej.

W toku kontroli dokonano weryfikacji nadanych pracownikom komórek SKA-2 i SKP uprawnień do systemów informatycznych. Uprawnienie do wprowadzania źródeł kontroli (KONPISM) i zarządzania wskazaniem indywidualnymi (KONNADZ) w komórce SKA-2 posiada wyłącznie kierownik komórki. Powyższe powoduje, że w sytuacji nieobecności kierownika komórki źródła kontroli nie były wprowadzane do systemu POLTAX PLUS.

Uprawnienia KONPISM posiada 4 pracowników i kierownik komórki SKP. Uprawnienia KONKIER posiada 2 pracowników i kierownik komórki SKP.

Uprawnienie KONWLA nie zostało nadane żadnemu pracownikowi komórek SKP i SKA-2.

Ponadto zbadano uprawnienia do systemów informatycznych nadane wybranym 4 pracownikom komórki SKA-2 (BOBK, CBSM, EYJZ, GROU).

Nadane uprawnienia są zgodne z realizowanymi zadaniami. Ze względu na charakter pracy w komórce SKA-2 tj. m.in. prowadzenie analiz, pracownikom nadano uprawnienia do różnych systemów (różnym pracownikom w różnym zakresie). Poza POLTAX PLUS, są to uprawnienia do WRO-SYSTEM, ZISAR II, CERBER, WHTAX, SeRCe, BPS, SZD, SSP, KTI KAS, CEKR, CZM, e-moje-raporty.

[dowód: akta kontroli poz. 18 str. 4-10]

2. Terminowość i kompletność ewidencjonowania źródeł kontroli

W 2020 r. w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim w podsystemie KONTROLA utworzono 130 źródeł kontroli, z tego 72 stanowiły źródła zewnętrzne, a 58 wewnętrzne.³

Wśród 130 utworzonych źródeł kontroli 4 dotyczyły dokumentów z datą wpływu w 2019 r.⁴

Ze 130 powyższych źródeł kontroli 111 wprowadził pracownik o loginie MDR tj. kierownik komórki SKA-2, 18 pracownik o loginie BAJ tj. kierownik komórki SKP oraz 1 pracownik o loginie KBA (starszy ekspert skarbowy w komórce SKP).⁵

W 2020 r. utworzono 47 wewnętrznych wskazań do kontroli, z tego na dzień 14 października 2021 r. 33 ma status S-skończone, 4 są w toku, 2 oczekują na realizację, a 8 rozpatrzono negatywnie. Ponadto utworzono 3 wskazania zewnętrzne, z których 2 mają status S-skończone, a 1 oczekuje na realizację.⁶

W systemie zaewidencjonowano 136 źródeł kontroli z datą wpływu w 2020 r., z których 126 wprowadzono w 2020 r., a 10 w 2021 r. Do szczegółowego badania wybrano 20 źródeł kontroli, z wprowadzoną w systemie datą wpływu w 2020 r. tj. 14,7% populacji.⁷

Badane źródła kontroli posiadają status Z-sprawa zakończona – 15 spraw, T-w toku – 3 sprawy i W-wpłynęło – 2 sprawy.

2.1 Terminowość ewidencjonowania źródeł kontroli

Zgodnie z *Wytycznymi do wprowadzania danych do podsystemu KONTROLA* (Pytania i odpowiedzi) źródła powinny być wprowadzane niezwłocznie, ale niekoniecznie w tym samym dniu w którym wpłynęły.

W kontrolowanej próbie 6 na 20 źródeł kontroli tj. 30 % badanej próby⁸ wprowadzono do modułu KONTROLA systemu POLTAXPLUS powyżej 1 miesiąca od wpływu informacji do Organu (opóźnienia od 1 do 3,5 miesięcy od wpływu),⁹ co stanowi nieprawidłowość. Jako przyczynę

---

³ Dane na podstawie Raportu monitorującego wdrożenie i eksploatację podsystemu KONTROLA za okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. R_KON_MONIT z 14.10.2021 r.

⁴ Na podstawie Raportu Źródła kontroli z 4.11.2021 r. R_KON_DRUK_ZRK.

⁵ Na podstawie danych z modułu KONTROLA systemu POLTAXPLUS – analiza przeprowadzona przez kontrolującą 4.11.2021 r.

⁶ Dane na podstawie Raportu monitorującego wdrożenie i eksploatację podsystemu KONTROLA za okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. R_KON_MONIT z 14.10.2021 r.

⁷ Próbę do kontroli dobrano na podstawie raportu Źródła kontroli z 13.10.2021 r., kod raportu R_KON_DRUK_ZRK_S z wykorzystaniem statystycznych i niestatystycznych metod doboru próby do kontroli.

⁸ Źródła nr 221385, 221060, 209023, 196209, 166190, 138718.

⁹ Jako kryterium przyjęto termin do 1 miesiąca od wpływu na wprowadzenie źródła kontroli (kryterium uwzględnia specyfikę kontrolowanego okresu spowodowaną epidemią COVID-19).

wskazano organizację pracy w komórce SKA-2. Źródła kontroli wprowadzono po obsłudze sprawy na poziomie analizy, a nie niezwłocznie po wpływie, jak to wynika z *Wytycznych do wprowadzania danych do podsystemu kontrola* (dokument pytania i odpowiedzi). Osoba bezpośrednio odpowiedzialna za stwierdzoną nieprawidłowość: kierownik komórki SKA-2, oraz w trybie nadzoru Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim

W badanym zakresie stwierdzono również, że część informacji (w badanej próbie dotyczy to 2 źródeł)¹⁰ została wprowadzona dwukrotnie tj. jako informacja sygnałna, oraz ponownie w związku z przeprowadzoną analizą (sporządzeniem np. Karty podmiotu do kontroli). Takie działanie jest niewłaściwe, ponieważ w systemie KONTROLA nie jest odzwierciedlone faktyczne źródło kontroli (np. informacja sygnałna/donos, informacje z innych organów). Powyższe stanowi uchybienie.

Ponadto stwierdzono jeden przypadek¹¹ wprowadzenia wyłącznie źródła w związku z przeprowadzoną analizą. Z okazanej dokumentacji wynikało, że badane źródło dotyczy informacji przekazanej przez inny organ, która nie została zaewidencjonowana jako źródło kontroli. Przyczyną była niewłaściwie przyjęta praktyka w tym zakresie przez kontrolowaną jednostkę. Powyższe nie wywołało negatywnych skutków, ponieważ w sprawie podjęto niezwłocznie działania i w wyniku przeprowadzonej analizy wprowadzono informację jako źródło kontroli w terminie poniżej 1 miesiąca od wpływu pisma z innego organu.

[dowód: akta kontroli poz. 18 str. 11-17]

2.2 Kompletność ewidencjonowania źródeł kontroli

Zgodnie z *Wytycznymi do wprowadzania danych do podsystemu KONTROLA* należy ewidencjonować wszystkie źródła kontroli, bez względu na to, czy stanowią podstawę wszczęcia kontroli podatkowej.

Na podstawie zestawienia informacji sygnałnych przekazanych przez Dyrektora IAS w Poznaniu do Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim przeprowadzono weryfikację kompletności ich zaewidencjonowania jako źródeł kontroli:

Na 5 informacji sygnałnych przekazanych w 2020 r. nie stwierdzono odnotowania jako źródło kontroli 2 pism.¹²

Ze złożonych przez kontrolowaną jednostkę wyjaśnień wynika, że ww. informacje nie zostały zaewidencjonowane jako źródło kontroli. Sprawy zarejestrowano w Bibliotece Akt i podjęto

---

¹⁰ Pary źródeł nr 199401 i 196210 oraz 148973 i 100854 stanowią de facto to samo źródło.

¹¹ Źródło nr 169255.

¹² UNP 3001-20-100024 znak sprawy nr 3001-ICK2.4020.237.2020.2 z 10.09.2020 r. i UNP 3001-20-146627 znak sprawy 3001-ICK2.4020.346.2020.3 z 10.12.2020 r.

działania, z tego jedna sprawa jest zakończona, a druga pozostaje w toku. W dniu 15 listopada 2021 r. kierownik komórki SKA-2 zarejestrował brakujące źródła kontroli w systemie KONTROLA.¹³

Na 25 informacji z KTI KAS przekazanych do Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim w 2020 r. wszystkie zostały zaewidencjonowane.

Kompletność ewidencjonowania zweryfikowano także na podstawie raportu z e-ORUS „Wydruk zarejestrowanych spraw” o dacie początku 01.01.2020 i dacie końca 31.12.2020, komórce organizacyjnej SKA-2, kod sprawy 4020-3 (80 spraw).

Na 80 spraw objętych badaniem w 78 przypadkach utworzono źródło kontroli, w 2 nie utworzono w związku z przekazaniem sprawy do właściwej jednostki.

Reasumując, na 110 badanych przypadków nie zaewidencjonowano 2 informacji tj. 1,8%. Jednakże były to sprawy przekazane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu i na 5 przekazanych w 2020 r. informacji nie zaewidencjonowano 2 (tj. 40%).

Reasumując, stwierdzono przypadki nieewidencjonowania źródeł kontroli, co stanowi nieprawidłowość. W przyszłości należy zwrócić uwagę na kompletność ewidencjonowania źródeł kontroli.

[dowód: akta kontroli poz. 18 str. 17-18]

3. Poprawność wprowadzania źródeł kontroli

Zasady ewidencjonowania źródeł kontroli w systemie KONTROLA uregulowane są w Podręczniku użytkownika aplikacji POLTAX KONTROLA (kody operacji KONKON, KON.2.1.1, KON.2.1.3). Szczegółowemu sprawdzeniu poddano 20 źródeł kontroli. Weryfikacja wykazała, że źródła kontroli wprowadzано nieprawidłowo.

Niepoprawnie wprowadzono 19 na 20 badanych źródeł kontroli. Działano niezgodnie z podręcznikiem użytkownika aplikacji POLTAX KONTROLA. Błędy dotyczyły następujących elementów:

- a) Nie wprowadzano kogo dotyczy informacja sygnałna.¹⁴
- b) Wprowadzano niepoprawną wartość w polu odpowiedź (wprowadzano wartość N-niewymagana, a powinno być W-wysłana lub O-obowiązkowa) i nie wprowadzano daty udzielenia odpowiedzi.¹⁵
- c) Wprowadzano nieprawidłową datę pisma lub jej nie wprowadzano.¹⁶

---

¹³ Źródła nr 317966 i 317965.

¹⁴ Nr źródła 221390, 221385, 221060, 209023, 199401, 199399, 196210, 196209, 189288, 183120, 181281, 169255, 166190, 153447, 148973, 148971, 138718, 132026, 128026.

¹⁵ Nr źródła 221390, 209023, 199401, 196210, 189288, 166190, 138718.

¹⁶ Nr źródła 221390, 221385, 221060, 209023, 189288, 166190, 153447, 138718, 128026.

- d) Wprowadzano nieprawidłową datę wpływu.¹⁷
- e) Wprowadzano nieprawidłowych nadawców pism.¹⁸
- f) Błędnie wprowadzano rodzaj nadawcy (np. jest I-inne winno być AN-Anonim).¹⁹
- g) Źródła posiadały nieprawidłowy status np. W-wpłynęło, mimo że sprawa pozostaje w toku.²⁰
- h) Wprowadzono nieprawidłową ważność źródła (jest W-ważne winno być P-pilne).²¹
- i) Wprowadzano nieprawidłową wartość w polach „znak pisma” oraz „numer pisma”. Zgodnie z podręcznikiem w polu „Znak pisma” należy wprowadzić znak pisma nadawcy. W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim w tym polu wprowadzano znak sprawy z BA. Natomiast w polu „numer pisma” zgodnie z podręcznikiem należy wprowadzić nr pisma nadany przez urząd (komórkę przyjmującą pismo). W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim w polu „numer pisma” wprowadzano nr pisma z BA. Kontrolowana jednostka działała niezgodnie z podręcznikiem użytkownika aplikacji POLTAX KONTROLA w zakresie wprowadzania znaku pisma (dotyczy to 14²² na 20 badanych źródeł kontroli).

Reasumując, stwierdzono nierzetelne wprowadzanie źródeł kontroli do modułu KONTROLA systemu POLTAXPLUS, co stanowi nieprawidłowość. Błędy stwierdzono w 95% źródeł z próby. Osoba odpowiedzialna za stwierdzoną nieprawidłowość kierownik działu . Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest brak rzetelnej i kompletnej wiedzy w zakresie informacji o podmiotach, a także o stanie zaawansowania poszczególnych spraw. Skutki braku wprowadzania informacji kogo dotyczy informacja sygnałna (źródło) są trudne do oszacowania. Może to powodować np. przeprowadzenie wadliwej analizy podmiotu, dokonanie zwrotu VAT mimo istniejących przesłanek do wnikliwej weryfikacji.

W toku prowadzonej przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu kontroli, część błędów została usunięta tj. zmieniono pola „Odpowiedź” i wprowadzono daty wysłania odpowiedzi. W pozostałym zakresie brak możliwości modyfikacji źródeł w systemie KONTROLA (źródła ze statusem Z-sprawa zakończona i T-w toku).

[dowód: akta kontroli poz. 18 str. 18-25]

---

¹⁷ Nr źródła 209023, 196209, 189288, 166190, 153447, 138718.

¹⁸ Nr źródła 209023, 189288, 166190, 153447, 138718, 128026.

¹⁹ Nr źródła 221385, 181281, 153447, 128026.

²⁰ Nr źródła 166190.

²¹ Nr źródła 196210.

²² Nr źródła 128026, 132026, 138718, 153447, 166190, 181281, 183120, 189288, 199399, 199401, 209023, 221060, 221385, 221390.

4. Realizacja źródeł kontroli

Realizację źródeł kontroli odnotowywali w systemie KONTROLA kierownik komórki SKA-2 oraz kierownik lub pracownicy komórki SKP (źródła przekazane do realizacji przez komórkę SKP). W badanej próbie prawidłowo, w zakresie zgodności ze stanem faktycznym, zaewidencjonowano w systemie informatycznym 18 źródeł kontroli. Dane niezgodne ze stanem faktycznym stwierdzono w 2 przypadkach tj. 1 źródło²³ posiadało status W-wpłynęło, mimo że faktycznie sprawa była zakończona (status zaktualizowano 16 listopada 2021 r.), 1 źródło²⁴ posiadało status W-Wpłynęło mimo że faktycznie sprawa była w toku (status źródła zaktualizowano 16 listopada 2021 r.). Powyższe stanowi uchybienie.

Źródła kontroli zamykano z opóźnieniem. W badanej próbie dotyczy to 12 źródeł kontroli (na 15 weryfikowanych ze statusem Z-sprawa zakończona), które zakończono w systemie KONTROLA 4 czerwca 2021 r.²⁵. Zamykanie źródeł kontroli z opóźnieniem stanowi nieprawidłowość.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim wyjaśnił, że przyczyną było ograniczenie w zakresie przyznania uprawnień do modyfikacji źródeł w podsystemie KONTROLA do Kierownika SKA-2 (co spowodowane było przekształceniem komórek SKA i koniecznością zintegrowania zadań), a zamykanie źródeł kontroli odbywało się cyklicznie, ale w długich odstępach czasu. Osoba odpowiedzialna za stwierdzoną nieprawidłowość kierownik SKA-2

W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim przyjęto niewłaściwą praktykę nieodnotowywania daty udzielenia odpowiedzi w systemie KONTROLA. W badanych sprawach (w których odpowiedź była wymagana), w toku niniejszej kontroli, uzupełniono datę udzielenia odpowiedzi. Nieodnotowywanie wykonania czynności sporządzenia i wysłania wymaganej odpowiedzi na dokument stanowiący źródło kontroli lub załatwienia sprawy zawartej w piśmie stanowi uchybienie.

Brak bieżących analiz w zakresie statusów i realizacji źródeł. Weryfikację podejmowano zbyt rzadko. Powyższe stanowi nieprawidłowość.

Pozostałe uwagi w zakresie realizacji źródeł kontroli:

Analiza realizacji źródeł kontroli przekazanych do realizacji przez komórkę SKP w ramach kontroli podatkowej (typowanie do kontroli) wykazała, że co do zasady przed kontrolą realizowano w tej komórce czynności sprawdzające. W kartach podmiotu do kontroli wskazywano, sposób załatwienia „Przekazanie do SKP celem przeprowadzenia kontroli podatkowej poprzedzonej

---

²³ Źródło nr 221385.

²⁴ Źródło nr 166190.

²⁵ Źródła nr 221390, 221060, 209023, 199401, 199399, 189288, 183120, 181281, 153447, 138718, 132026, 128026.

czynnościami”. Powyższe działanie jest niewłaściwe – ewentualne wątpliwości w zakresie zasadności wytypowania podmiotu do kontroli powinny zostać usunięte w komórce SKA-2. Typować do kontroli należy podmioty, co do których istnieje ryzyko niewywiązywania się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego. Natomiast, jeżeli ustalenia czynności sprawdzających na to wskazują, może być w ich wyniku sporządzony wniosek o przeprowadzenie kontroli podatkowej.

Gromadzenie dowodów w Dziale Kontroli Podatkowej powinno odbywać się w ramach prowadzonej kontroli podatkowej, a nie czynności sprawdzających poprzedzających ewentualną kontrolę.²⁶

Powyższa organizacja pracy jest niewłaściwa i niezgodna z Regulaminem organizacyjnym Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim. Zgodnie z Regulaminem, czynności sprawdzające nie są zadaniem komórki SKP (w komórce SKP czynności sprawdzające winny być realizowane w związku z prowadzoną kontrolą podatkową, co do zasady w trybie art. 274c O.p.). Ze złożonych wyjaśnień, a także na podstawie danych z modułu KONTROLA systemu POLTAXPLUS stwierdzono znaczne opóźnienia w realizacji podstawowego zadania SKP tj. kontroli podatkowych. W podejmowanych działaniach należy mieć na uwadze cel czynności sprawdzających sformułowany w art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa.

W 1 przypadku²⁷ stwierdzono opieszałość w realizacji źródła kontroli. Przez 1,5 roku nie podejmowano żadnych działań. Pierwsza czynność została podjęta w toku kontroli prowadzonej przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. Powyższe stanowi uchybienie.

W 1 przypadku²⁸ stwierdzono, że sprawa została załatwiona niewłaściwie w wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających.

W związku z wpływem informacji sygnałnej, podjęto prawidłowe działania tj. przeprowadzono czynności sprawdzające²⁹. Ich ustalenia są właściwe. Stwierdzono, że podatnik nie opodatkował sprzedaży na portalu internetowym, nie zainstalował kasy rejestrującej, potwierdzono także nick podmiotu na portalu. Po czynnościach, podatnik złożył korektę zeznania PIT-28, w której opodatkował przychód ze sprzedaży towarów (stawka 3%).

W tej sprawie Organ działał niezgodnie z przepisem art. 17 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (brak wszczęcia postępowania podatkowego i określenia podatku w wysokości pięciokrotności stawki

---

²⁶ Źródła nr 196209, 148973.

²⁷ Źródło nr 148973.

²⁸ Źródło nr 138718.

²⁹ Czynności sprawdzające zaewidencjonowano w Ewidencji Czynności Sprawdzających pod nr 29039. Stwierdzono błędy w zakresie ewidencjonowania czynności sprawdzających m.in. WUSZ zawyżono o 304 zł, wprowadzono błędny formularz dokumentu, błędnie oznaczono, że wykorzystano w czynnościach plik JPK_EWP. Powyższe ustalenie przedstawiono Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim w piśmie z 10 listopada 2021 r. Błąd ma incydentalny charakter.

tj. w badanym przypadku 15%). Ponadto z okazanych dokumentów wynika, że podatnik prowadzi m.in. sprzedaż zapisanych nośników danych cyfrowych, co wiązało się z obowiązkiem ewidencjonowania sprzedaży na rzecz osób fizycznych w kasie rejestrującej (art. 111 ust. 1 ustawy o VAT i § 4 pkt 1 lit. I rozporządzenia Ministra Finansów z 28 grudnia 2018 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących). Brak ewidencjonowania sprzedaży za pośrednictwem kasy rejestrującej jest penalizowany w ustawie z 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (dalej: kks). W okazanych aktach, brak informacji o skierowaniu do Wieloosobowego Stanowiska Spraw Karnych Skarbowych (SKK) informacji o popełnieniu czynu zabronionego z kks. Ponadto sprzedaż na portalu internetowym przez podatnika prowadzona jest od 17 lat. Istnieje ryzyko, że przychód z poprzednich lat również nie został opodatkowany.

W tej sprawie po przeprowadzeniu czynności sprawdzających zasadnym było wszczęcie postępowania podatkowego (lub kontroli podatkowej i postępowania podatkowego). Ponadto podmiotu nie wprowadzono do BPS – tablica 15 – koordynacja analizy „nicków”.

W złożonym 22 listopada 2021 r. wyjaśnieniu, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim poinformował, że w zakresie kasy fiskalnej zawiadomienie ze zwłoką zostało przekazane do komórki SKK 17 listopada 2021 r. Powyższe wyjaśnienie uzupełniono 30 listopada 2021 r. Wynika z niego, że Naczelnik wdroży działania mające na celu usunięcie błędów tj. m.in. zostanie wszczęte postępowanie podatkowe oraz podmiot zostanie wpisany do BPS.

Podsumowując w tej sprawie Organ nie podjął niezwłocznie wszystkich uzasadnionych czynności, co stanowi uchybienie. W związku z ustaleniami niniejszej kontroli prowadzonej przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim wdrożył działania naprawcze w tym zakresie.

[dowód: akta kontroli poz. 18 str. 26-71]

W systemie KONTROLA zbadano również źródła o statusach T-sprawa w toku i W-wpłynęło w stosunku do źródeł, które wpłynęły przed 2020 r. oraz o statusie U-unieważnione w stosunku do źródeł, które wpłynęły w 2020 r.:

1. Stwierdzono 3 źródła kontroli, które wpłynęły przed 2020 r. i posiadają status T-w toku³⁰. Utworzono w oparciu o nie 4 wskazania do kontroli, które mają status O-oczekujące. Trzy z nich ujęto w planach kontroli. Jedno wskazanie pozostaje poza planem. W zakresie realizacji badanych źródeł wyjaśnienia złożył 22 listopada 2021 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim:

---

³⁰ Nr źródła 122484, 83732 i 83731.

- w 1 przypadku sporządzono 15 listopada 2021 r. wniosek o wycofanie karty kontroli; poinformowano, że w tej sprawie przeprowadzono czynności sprawdzające,
- w 2 przypadkach rozważa się (planuje) możliwość złożenia wniosku o wycofanie karty podmiotu do kontroli.

Po zapoznaniu się ze złożonymi wyjaśnieniami stwierdzono, że Organ działał w tych sprawach opieszale w zakresie dążenia do załatwienia sprawy i realizacji źródła kontroli. Ponadto złożone wyjaśnienia w zakresie prowadzonych czynności sprawdzających nie mają odzwierciedlenia w Ewidencji czynności sprawdzających e-ORUS³¹. Wyjaśnienia wskazują także, że wadliwie działa w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim proces typowania do kontroli, w związku ze zlecaniem przeprowadzania czynności sprawdzających przez komórkę SKP przed kontrolą podatkową.

Stwierdzono brak zrealizowania planów kontroli za IV kwartał 2019 r. i I kwartał 2020 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim nie wyjaśnił jakie działania planuje podjąć w związku z brakiem realizacji planów kontroli.

2. Stwierdzono 3 źródła, które wpłynęły przed 2020 r., które posiadają status W-wpłynęło³². Wszystkie zostały utworzone 21 lutego 2018 r. przez pracownika komórki SKA-1.

Wyjaśnienia odnośnie do powyższego złożył w dniu 22 listopada 2021 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim, wynika z nich, że dwa źródła dotyczą tego samego podmiotu (odrębnie podatek VAT za okres od 12.2016 r. do 6.2017 r. oraz podatek PIT za 2016 r.). W sprawie próbowano przeprowadzić czynności sprawdzające. Wezwania nie zostały podjęte przez podatnika. Złożono zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Ostrowie Wielkopolskim. Prokurator wszczął śledztwo w sprawie, a pracownicy działu SKP zostali przesłuchani na tę okoliczność. Naczelnik nie otrzymał informacji o zakończeniu śledztwa. Wyjaśniono, że na etapie analizy źródła nie było pewności o rodzaju czynności, które zostaną podjęte w sprawie, dlatego nie utworzono wskazania do kontroli.

W zakresie kolejnego źródła wyjaśniono, że trwają czynności sprawdzające w sprawie. Źródło kontroli jest powiązane z ww. źródłami. Wskazano, że na etapie analizy źródła nie było pewności o rodzaju czynności, które zostaną podjęte w sprawie, dlatego nie utworzono wskazania do kontroli.

Powyższe źródła mają nieprawidłowy status W-wpłynęło mimo, że podejmowano w tej sprawie czynności. Źródła powinny mieć status T-w toku.

---

³¹ Nr źródła 122484.

³² Nr źródeł 10191, 10190, 10189.

3. Nie stwierdzono źródeł o statusie U-unieważnione, które wpłynęły w 2020 r.

[dowód: akta kontroli poz. 18 str. 71-72]

5. Kontrole funkcjonalne

Nie przeprowadzono kontroli funkcjonalnych dotyczących bezpośrednio kontrolowanego zagadnienia. Jedynie w *Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej* numer [redacted] w zakresie „Prawidłowości prowadzenia czynności sprawdzających dot. (...)”, w treści wskazano datę zarejestrowania źródła (źródło nie występuje w próbie kontrolnej).

Ww. informacja została sporządzona przez ZN II [redacted] w zakresie prawidłowości prowadzenia czynności sprawdzających dot. (...) Sp. z o.o. Powyższe miało związek ze sporządzeniem wniosku o wycofanie karty podmiotu i wykreślenie podmiotu z planu, uzasadniając to przeprowadzonymi czynnościami sprawdzającymi. W informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej opisano kwestie, których nie wyjaśniono w toku czynności sprawdzających, z zaleceniem ich zrealizowania. Na *Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej* nie wpisano informacji o realizacji zaleceń, co stanowi uchybienie.

Naczelnik nie wyjaśnił dlaczego na okazanej informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej nie wpisano informacji o realizacji zaleceń, nie odniósł się również do kwestii kontroli następczej. Natomiast z przedstawionej dokumentacji wynika, że zalecenia zrealizowano. Przeprowadzono czynności sprawdzające, w toku których dokonano ustaleń, o których mowa w przedmiotowej *Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej*.

[dowód: akta kontroli poz. 18 str. 73]

W skontrolowanym zakresie stwierdzono:

Nieprawidłowości:

1. Niewłaściwa organizacja pracy w zakresie wprowadzania źródeł kontroli. Ograniczenie uprawnień do wprowadzania źródeł kontroli do kierownika komórki SKA-2. Brak regulacji wewnętrznych dotyczących kontrolowanego zagadnienia.
2. Ewidencjonowanie informacji sygnałnych stanowiących źródła kontroli z opóźnieniem od 1 do 3,5 miesiąca od wpływu (stwierdzono w 30% próby). Działano niezgodnie z *Wytycznymi do wprowadzania danych do podsystemu KONTROLA* (dokument Pytania i odpowiedzi), Warszawa, 2011 r.
3. Niepoprawne wprowadzanie źródeł kontroli do modułu KONTROLA systemu POLTAXPLUS. Działano niezgodnie z podręcznikiem użytkownika aplikacji POLTAX KONTROLA. Błędy stwierdzono w 95% spraw z badanej próby.

4. Przypadki niewprowadzania źródeł kontroli do modułu KONTROLA systemu POLTAXPLUS.
5. Zamykanie źródeł kontroli z opóźnieniem.
6. Brak bieżących analiz w zakresie statusów i realizacji źródeł. Weryfikację podejmowano zbyt rzadko (z reguły w związku z zaleceniami Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu).

Uchybienia:

1. Dwukrotne ewidencjonowanie źródła kontroli (jako informację sygnałną i ponownie po przeprowadzonej analizie).
2. Nieaktualne (niezgodne ze stanem faktycznym) statusy źródeł kontroli w systemie KONTROLA.
3. Nieodnotowywanie wykonania czynności sporządzenia i wysłania wymaganej odpowiedzi na dokument stanowiący źródło kontroli lub załatwienia sprawy zawartej w piśmie.
4. Opieszałość w realizacji źródła kontroli. Przez 1,5 roku nie podejmowano żadnych działań w celu zakończenia sprawy.
5. Niewłaściwe zakończenie sprawy po przeprowadzeniu czynności sprawdzających w związku z informacją sygnałną stanowiącą źródło kontroli. Na dzień weryfikacji brak negatywnych skutków – Naczelnik Urzędu wdrożył działania w celu prawidłowego zakończenia sprawy.
6. Brak wprowadzenia wymaganych informacji do Bazy Podmiotów Szczególnych.
7. Na dokumencie *Informacja o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej* brak odnotowania informacji o realizacji zaleceń.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia:

- W zakresie ewidencjonowania źródeł kontroli i ich aktualizacji – kierownik komórki SKA-2,
- W zakresie organizacji pracy, w tym upoważnień do systemów informatycznych, oraz nadzoru nad kontrolowanym zagadnieniem Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim oraz Zastępcy .
- W zakresie realizacji źródeł kontroli w ramach kontroli podatkowej kierownik komórki SKP.

Przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień opisano w treści niniejszego dokumentu.

Ocena skontrolowanego tematu – pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Oceny dokonano na podstawie badanej próby kontrolnej, z uwzględnieniem złożonych wyjaśnień. Ustalenia niniejszej kontroli wskazują, że w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim zadanie ewidencjonowania i realizacji źródeł kontroli przebiegało wadliwie. Źródła kontroli wprowadzano niepoprawnie (95% badanej próby), nieterminowo (30% badanej próby), analiza stanu realizacji źródeł kontroli nie odbywała się na bieżąco, a cyklicznie (w długich odstępach czasu), stwierdzono również przypadki braku wprowadzenia źródła kontroli. Powyższe oceniono negatywnie. W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim nie wprowadzano w źródle kontroli kogo dotyczy informacja, co może skutkować wadliwymi analizami. Wskutek tego brak było kompletnej informacji o podatnikach. Źródła kontroli posiadały nieprawidłowe statusy niezgodne ze stanem faktycznym. Negatywnie oceniono także organizację pracy w zakresie obsługi źródeł kontroli. Nadanie uprawnień do wprowadzania źródeł kontroli jednemu pracownikowi komórki SKA-2 (kierownik), bez zastępstwa w tym zakresie, skutkowało opóźnieniami w realizacji zadań. Negatywnie oceniono również brak ustanowienia stałego zastępstwa dla kierownika komórki SKA-2. W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim nie obowiązywała procedura regulująca kontrolowane zagadnienie. Stwierdzono również inne błędy opisane w treści niniejszego dokumentu.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim w toku prowadzonej kontroli podjął działania w celu zmiany organizacji pracy w zakresie ewidencjonowania źródeł kontroli, wprowadzenia procedury wewnętrznej dotyczącej m.in. typowania do kontroli, a także w sprawach, w których można było dokonać zmian w systemie wprowadzono je, wdrożono również działania w celu prawidłowej realizacji źródeł kontroli (planowane wszczęcie postępowania podatkowego, wpis do BPS, sporządzenie Karty informacyjnej o popełnieniu czynu zabronionego z kks). Działania te oceniono pozytywnie.

Na przyznaną ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości wpływ miało podjęcie jeszcze w toku prowadzonej kontroli działań naprawczych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim oraz usunięcie możliwych do poprawienia błędów.

II. Prawidłowość i terminowość prowadzenia czynności analitycznych i sprawdzających, w tym w zakresie zwrotów VAT

1. Organizacja pracy

W kontrolowanym okresie Urząd Skarbowy w Ostrowie Wielkopolskim działał w oparciu o Regulamin organizacyjny stanowiący Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 127/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Badanie zasadności zwrotu podatku należało do zadań Pierwszego Działu Czynności Analitycznych i Sprawdzających SKA-1 (Dział VI § 16 pkt 5) w Pionie Kontroli. Natomiast prowadzenie czynności sprawdzających należało do zadań Pierwszego i Drugiego Działu

Czynności Analitycznych i Sprawdzających tj. SKA-1 i SKA-2 (Dział IV § 16 pkt 4 i § 17 pkt 4) w Pionie Kontroli.

Bezpośredni nadzór nad Pionem Kontroli od 9 marca 2020 r. sprawowała Drugi Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim (ZN2)

Wcześniej nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Urzędu oraz Zastępca Naczelnika

Pierwszym Działem Czynności Analitycznych i Sprawdzających SKA-1 kierowała , a Drugim Działem Czynności Analitycznych i Sprawdzających SKA-2

W kontrolowanym okresie obowiązywała Wewnętrzna Procedura Postępowania Nr 6/2019 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie dokonywania zwrotów w podatku od towarów i usług (Załącznikami do przedmiotowej procedury są: załącznik nr 1 – Pełna Karta potwierdzeń zwrotu podatku od towarów i usług, załącznik nr 2 – Uproszczona Karta potwierdzeń zwrotu podatku od towarów i usług), która zawiera regulacje dot. czynności analitycznych i sprawdzających w zakresie badania zasadności zwrotu podatku od towarów i usług.

Ponadto w kontrolowanym okresie obowiązywała Wewnętrzna Procedura nr 4/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim z 19 marca 2018 r. w sprawie dokonywania zwrotu podatku od towarów i usług oraz nadpłat we wszystkich podatkach w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim, która w § 1 określa upoważnionych do akceptacji zwrotów VAT). W wyżej wymienionych przepisach brak regulacji dot. akceptacji zwrotów VAT w kwocie powyżej 100.000 zł również przez kierującego komórką właściwą w sprawach rachunkowości, co stanowi uchybienie.

Zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi, zwroty podatku VAT w kwocie powyżej 100.000 zł wymagają osobistej akceptacji naczelnika i kierującego komórką właściwą w sprawach rachunkowości w urzędzie skarbowym lub osób zastępujących w czasie ich nieobecności. W badanej próbie stwierdzono przypadki³³ braku akceptacji zwrotów powyżej 100.000 zł (na deklaracji) przez kierownika komórki SER.

W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim w kontrolowanym okresie nie obowiązywały regulacje wewnętrzne dotyczące prowadzenia pozostałych czynności sprawdzających oraz analitycznych, w tym brak regulacji w zakresie typowania podmiotów do kontroli podatkowej.

W strukturze organizacyjnej obowiązującej od 12 listopada 2019 r. przyjęto podział w zakresie realizowanych zadań na:

SKA-1 realizujący sprawy dotyczące podatku VAT oraz

---

³³ Deklaracje o nr POLTAX: 173436536, 182463993.

SKA-2, w której skupiono typowanie do kontroli oraz realizację analiz i czynności sprawdzających związanych z podatkiem dochodowym i innymi podatkami.³⁴

W kontrolowanym zakresie Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim udzielił m.in. upoważnienia kierownikowi SKA-1 oraz kierownikowi SKA-2 do podpisywania dokumentów w imieniu Naczelnika (w zakresie wskazanym w przedmiotowych upoważnieniach).

Na czas nieobecności kierownika komórki SKA-1 Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim udzielił 12 listopada 2019 r. upoważnienia kontrolerowi skarbowemu do podpisywania dokumentów (wymienionych w upoważnieniu).

Na czas nieobecności kierownika komórki SKA-2 Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim udzielił 12 listopada 2019 r. upoważnienia kontrolerowi skarbowemu do podpisywania dokumentów (wymienionych w upoważnieniu).

Ponadto w komórce SKA-1 Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim udzielił trzem pracownikom upoważnień do podpisywania dokumentów (wskazanych w upoważnieniach).

W Urzędzie prowadzony jest rejestr upoważnień i pełnomocnictw. Udzielone upoważnienia zostały ujęte w Rejestrze upoważnień i pełnomocnictw Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim. Na wydruku upoważnień pracownik potwierdzał (data i podpis) odebranie dokumentu.

Upoważnienia zostały wydane na podstawie art. 143 § 2, pkt 1 i § 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa oraz przepisów Działu VIII Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim. Badane upoważnienia były aktualne. Wydając nowe upoważnienie, w treści wskazywano, upoważnienie poprzednie, które traci moc.

W toku kontroli weryfikacją objęto prawidłowość nadanych uprawnień do systemów informatycznych (1 wybrany pracownik komórki SKA-2). Nadane uprawnienia były zgodne z realizowanymi zadaniami w komórce.

[dowód: akta kontroli poz. 20 str. 7 – 13]

2. Realizacja zadań w Urzędzie w zakresie przeprowadzania czynności analitycznych i czynności sprawdzających

W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., przeprowadzono 6.103 czynności sprawdzające (status Z-zatwierdzone).³⁵

---

³⁴ Wyjaśnienia Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim z 22 listopada 2021 r.

³⁵ Dane na podstawie aplikacji e-ORUS Otwarte niestandardowe Raporty US POLTAX (CZSP) -Wykaz Ewidencji Czynności Sprawdzających MF AP – podsystem niestandardowych raportów POLTAX US sporządzony dla potrzeb

Ponadto, na dzień 20 października 2021 r. stwierdzono w Ewidencji czynności sprawdzających e-ORUS 72 czynności sprawdzające okres 01.01.2020 – 31.12.2020, ze statusem W (wprowadzono) i sumą ustaleń WUSZ 126.635 zł, w tym m.in.:

- 25 czynności sprawdzających w zakresie podatku VAT (WUSZ 115.099 zł), w tym 5 czynności w temacie DVZW (WUSZ 6.431 zł),
- 36 czynności sprawdzających w zakresie podatku PIT (WUSZ 11.471 zł),
- 1 czynność sprawdzająca w zakresie podatku CIT.

Wyjaśnienia pobrano w kwestii czynności sprawdzających w zakresie weryfikacji zwrotu podatku VAT, w tym z WUSZ. ³⁶ Kierownik komórki SKA-1 oświadczyła, że:

W 5 sprawach wykazanych w e-ORUS (za okres 01.01.2020 do 31.12.2020 dla tematu DVZW, status W) nr 28325, 28654, 29093, 28652, 34062 przeprowadzono i zakończono czynności sprawdzające w podatku VAT – w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu VAT w 2020 r.

Czynności sprawdzające dotyczące zwrotów podatku VAT, które na dzień kontroli (20 października 2021 r.) pozostały w systemie e-ORUS na statusie „W” na dzień 30 listopada 2021 r. zostały zatwierdzone i posiadają status „Z”.

Powodem niezatwierdzenia ww. spraw w systemie e-ORUS w 2020 r. była oczywista pomyłka. Wymienione sprawy zatwierdzono, po uzgodnieniu z komórką nadzorującą z Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o zatwierdzeniu czynności sprawdzających z 2020 r. w 2021 r.³⁷

Reasumując, w 2020 r. nie zatwierdzono w e-ORUS 5 czynności sprawdzających w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu VAT. Stwierdzono niedostateczną staranność i weryfikację spraw e-ORUS przez pracowników realizujących czynności sprawdzające, zwłaszcza na koniec roku. Wskutek tego przeprowadzone w 2020 r. czynności sprawdzające nie zostały wykazane w prawidłowej liczbie (sprawozdanie MF9Ps). Powyższe wskazuje na niedostateczny nadzór w tym zakresie.

[dowód: akta kontroli poz. 20 str. 13 – 15]

---

kontroli 20 października 2021 r., dla parametrów 01.01.2020 – 31.12.2020, status Z (ilość czynności zgodna z MF9Ps).

³⁶ Pismo z 29 listopada 2021 r.

³⁷ Wyjaśnienie kierownik SKA-1 podpisane 30 listopada 2021 r.

2.1 Czynności analityczne i czynności sprawdzające w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu podatku VAT

Do Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim za okresy od stycznia 2020 r. do grudnia 2020 r. złożono łącznie 5.992 deklaracje z wykazaniem zwrotem VAT³⁸, w tym:

- 49 deklaracji z terminem zwrotu 25 dni,
- 263 deklaracje z wnioskiem o zwrot na rachunek VAT (RV - 25 dni),
- 30 deklaracji ze zwrotem powyżej 1.000.000 zł. Zwroty te dotyczyły 10 podatników.

W kontrolowanym okresie przeprowadzono łącznie 293 czynności sprawdzające w zakresie weryfikacji zasadności zwrotów VAT, co stanowi 4,89% złożonych deklaracji.

Żadna ze złożonych deklaracji za okresy od stycznia 2020 r. do grudnia 2020 r. nie była, po czynnościach analitycznych, lub po czynnościach sprawdzających objęta kontrolą podatkową w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu podatku VAT.

W odniesieniu do zwrotów powyżej 1 000 000 zł, przeprowadzono 7 czynności sprawdzających wobec 7 z 10 podatników deklarujących zwroty powyżej tej kwoty.

W 2020 r. przeprowadzono łącznie 4 kontrole podatkowe w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu VAT, którymi były objęte deklaracje/korekty deklaracji za okresy z 2015 r. i 2019 r.

Według informacji udzielonych przez Kierownika komórki SKA-1, po czynnościach analitycznych skierowano do dalszej weryfikacji zasadności zwrotów:

- w formie czynności sprawdzających 286 spraw,
- w formie kontroli podatkowej 3 sprawy³⁹.

Wszystkie zalecone w 2020 r. weryfikacje zwrotów VAT w formie czynności sprawdzających zostały przeprowadzone przed akceptacją zwrotów.

Po czynnościach sprawdzających skierowano do dalszej weryfikacji w formie kontroli podatkowej 1 sprawę.⁴⁰

łącznie w 2020 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim wydał 24 postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu VAT.

---

³⁸ Raport dla potrzeb kontroli z e-ORUS zwroty za okresy 01/2020 do 12/2020, dla zaakceptowane, rozliczone w księgowości).

³⁹ Postępowanie kontrolne nr 135966, 140732, 190638.

⁴⁰ Postępowanie kontrolne nr 140193 (czynności sprawdzające poprzedzające kontrolę podatkową przyjęto do próby 1 z 4 badanych spraw).

Szczegółowym badaniem objęto działania weryfikacyjne przeprowadzone w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim w zakresie 4 zwrotów podatku od towarów i usług:

1. Weryfikacja zasadności zwrotu VAT za grudzień 2019 r. (termin 60 dni)⁴¹. Przeprowadzono czynności sprawdzające, poprzedzone czynnościami analitycznymi, które wykazały zasadność dalszej weryfikacji zwrotu VAT w formie kontroli podatkowej (postępowanie nr 140193).

W tej sprawie czynności analityczne prowadzono od 21 lutego 2020 r. Wykazały zasadność weryfikacji w ramach czynności sprawdzających. Podatnika wezwano telefonicznie 26 lutego 2020 r. Weryfikacja dokumentów w toku czynności sprawdzających wykazała potrzebę dalszej weryfikacji w ramach kontroli podatkowej, co Naczelnik Urzędu zaakceptował 13 marca 2020 r. W tym dniu przekazano kartę podmiotu do kontroli do komórki SKP.

Pierwsze postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu VAT wynikającego z deklaracji VAT wydano 17 marca 2021 r. (doręczono 19 marca 2020 r. tj. przed upływem terminu zwrotu wynikającego z deklaracji) – termin przedłużono do 30 czerwca 2020 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim wydając 17 marca 2020 r. postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym na rachunek bankowy podatnika ( ) naruszył przepis art. 87 ust 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.⁴² Na dzień wydania postanowienia Organ nie prowadził wobec podatnika czynności sprawdzających w zakresie weryfikacji zwrotu VAT i nie została wszczęta kontrola podatkowa ze zlecenia z 13 marca 2020 r. Kontrolę podatkową wszczęto 22 czerwca 2020 r. tj. po ponad 3 miesiącach do wpływu wniosku do komórki kontroli podatkowej. W tym dniu wydano kolejne postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu VAT doręczone osobiście podatnikowi 22 czerwca 2020 r. – termin zwrotu przedłużono do 2 listopada 2020 r. Kontrolę podatkową zakończono 15 października 2020 r. (kontrola negatywna).

Zwrot zwrócono przelewem 29 października 2020 r., w tym wypłacono odsetki w wysokości 2.367 zł.

W tej sprawie stwierdzono opieszałość w podjęciu i przewlekłość w przeprowadzaniu weryfikacji zwrotu VAT w formie kontroli podatkowej (wszczęta po 5 miesiącach od złożenia deklaracji z wykazanim zwrotem z terminem 60 dni), skutkująca wypłatą odsetek.

2. Weryfikacja zasadności zwrotu VAT za lipiec 2020 r. (termin 60 dni)⁴³. Przeprowadzono czynności sprawdzające, poprzedzone czynnościami analitycznymi.

---

⁴¹ Sprawa 3017-SKA-1.4033.80.2020.ZW.

⁴² Dz.U. z 2020 r. poz.106 ze zm.

⁴³ Sprawa 3017-SKA-1-4033.209.2020.ZW

W deklaracji podatnik wykazał m.in. sprzedaż zwolnioną (art. 43, ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT), tytułem zbycia gruntu rolnego zabudowanego budynkami inwentarskimi. Według treści protokołu z czynności sprawdzających weryfikacją nie objęto aktu notarialnego dot. sprzedaży nieruchomości. Nie zbadano, czy złożono w akcie notarialnym zgodne oświadczenia dostawcy i nabywcy o rezygnacji ze zwolnienia z podatku VAT i wyborze opodatkowania podatkiem VAT dostawy obiektów będących przedmiotem transakcji. Nie weryfikowano, czy sprzedawca ponosił wydatki na sprzedawane budynki (z gruntem), w jakiej wielkości i czy miały charakter ulepszeń.⁴⁴

3. Weryfikacja zasadności zwrotu VAT za wrzesień 2020 r. (zwrot w terminie 25 dni, w kwocie powyżej 100.000 zł). Przeprowadzono czynności sprawdzające, poprzedzone czynnościami analitycznymi.

W wyniku czynności sprawdzających zweryfikowano, czy zostały spełnione warunki wynikające z art. 87 ust. 6 ustawy o VAT dla zwrotu VAT w terminie 25 dni. Zwrot zasadny. Na deklaracji⁴⁵ nie stwierdzono akceptacji kierującego komórką właściwą w sprawach rachunkowości w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim (kierownika SER), co było niezgodne z treścią *Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług* (Warszawa, marzec 2016 r.) - § 5 pkt VI.1.

4. Weryfikacja zasadności zwrotu VAT za listopad 2020 r. (zwrot w terminie 25 dni na rachunek VAT – art.87 ust. 6a ustawy o VAT, w kwocie powyżej 100.000 zł). Przeprowadzono czynności sprawdzające, poprzedzone czynnościami analitycznymi. Czynności sprawdzające zakończone wynikiem negatywnym.

Na deklaracji⁴⁶ nie stwierdzono akceptacji kierującego komórką właściwą w sprawach rachunkowości w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim (kierownika SER), co było niezgodne z treścią *Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług* (Warszawa, marzec 2016 r.) - § 5 pkt VI.1.

Reasumując, w kwestii czynności analitycznych i sprawdzających w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu podatku VAT w 1 sprawie na 4 badane stwierdzono opieszałość w podjęciu i przewlekłość w przeprowadzaniu weryfikacji zwrotu VAT w formie kontroli podatkowej, co miało wpływ na wysokość wypłaconych odsetek. W sprawie budzi wątpliwość dwukrotne przedłużanie 60-dniowego terminu zwrotu, kiedy do końca terminu zwrotu i prawie do końca terminu zwrotu z pierwszego postanowienia o przedłużeniu zwrotu Urząd nie podjął niezbędnych czynności kontrolnych. W dniu wszczęcia kontroli, po 5 miesiącach od złożenia deklaracji

---

⁴⁴ Aktualne stanowisko Ministerstwa Finansów w sprawie art.43 ust.10 pkt 2 ustawy o VAT – rezygnacja ze zwolnienia z VAT, przekazane przy piśmie DIAS w Poznaniu nr 3001-ION.0272.234.2021 z 26 października 2021 r.

⁴⁵ Nr dokumentu POLTAX 17346536.

⁴⁶ Nr dokumentu POLTAX 182463993.

z wykazanim zwrotem, Naczelnik wydał kolejne postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu, wskazując w uzasadnieniu konieczność/potrzebę sprawdzenia rzetelności złożonej deklaracji. Organ sprawdzający zasadność zwrotu VAT, w badanym przypadku, gdy kontrola podatkowa wykazała zasadność zwrotu w zadeklarowanej kwocie, musiał wypłacić kwotę zwrotu wraz z odsetkami.

Późne podejmowanie pierwszych czynności weryfikacyjnych i tym samym późne kierowanie do kontroli podatkowej wpływa na wysokość odsetek.

W pozostałych 3 z 4 badanych spraw zwrot podatku został dokonany w terminie wynikającym ze złożonej deklaracji.

W 1 z 4 badanych spraw przeprowadzono czynności sprawdzające w niedostatecznym zakresie. Nie zbadano aktu notarialnego (będącego w posiadaniu Urzędu) na okoliczność sprzedaży nieruchomości. Ograniczono się do faktury VAT tytułem sprzedaży wykazanej jako zwolnionej z VAT (akt notarialny przedstawiono kontrolującym w toku weryfikacji przedmiotowej sprawy).

W zakresie zwrotów VAT powyżej 100.000 zł Organ nie stosował regulacji wynikających z *Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług*. Powyższe wiązało się z brakiem stosowych przepisów w wewnętrznej procedurze dokonywania zwrotów podatku od towarów i usług Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim (co opisano we wcześniejszej części niniejszego dokumentu). Brak akceptacji zwrotu powyżej 100.000 zł przez kierownika SER stwierdzono w 2 przypadkach.

[dowód: akta kontroli poz. 20 str. 15 – 21]

2.2 Czynności analityczne i sprawdzające w pozostałym zakresie

Badaniem objęto działania podjęte przez Urząd w zakresie wytypowanych 13 sprawach w pozostałym zakresie tj. podatków dochodowych oraz podatku od towarów i usług (poza deklaracjami z wykazanim zwrotem).

W 11 sprawach stwierdzono skuteczne i terminowe czynności.⁴⁷

W 1 sprawie⁴⁸ w zakresie czynności dotyczących opodatkowania podatkiem dochodowym z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości – udziału w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu działania Organu oceniono negatywnie. Dotyczy to następujących kwestii:

- a) Przeprowadzenie czynności analitycznych w grudniu 2019 r., w odniesieniu do sprzedaży dokonanej w 2014 r. (sprzedaży udziału w nieruchomości, przed upływem 5 lat od nabycia, dochód z transakcji wykazany w PIT-39 jako zwolniony).
- b) Podjęcie i prowadzenie czynności sprawdzających w roku upływu terminu przedawnienia.

---

⁴⁷

⁴⁸

- c) Przewlekłość prowadzonych czynności sprawdzających w sprawie zagrożonej przedawnieniem, w tym nie skorzystanie z zalecanego kontaktu telefonicznego.
- d) Nieprzeprowadzenie czynności sprawdzających, które skutkowały brakiem weryfikacji zasadności zwolnienia dochodów ze sprzedaży nieruchomości przed upływem 5 lat od nabycia spadku.
- e) Niedostateczny nadzór (Kierownika komórki SKA-2 i Zastępcy Naczelnika) nad terminowością prowadzonych analiz i weryfikacji sprzedaży nieruchomości nabytych w spadku i zasadności skorzystania ze zwolnienia z tytułu zbycia nieruchomości, skutkowało niezwyfikowaniem zeznania podatkowego PIT-39.

W tej sprawie kontrolowana jednostka złożyła wyjaśnienia, które nie zmieniają ustaleń kontroli.

Niedopełnienie obowiązku w zakresie zweryfikowania zasadności skorzystania przez podatnika ze zwolnienia w podatku PIT tj. wydatkowania środków uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości na własne cele mieszkaniowe w okresie dwóch lat od zbycia, nie później niż dwa lata od końca roku w którym nastąpiło zbycie – czyli w badanej sprawie do końca 2016 r., mogło skutkować zanizaniem zobowiązania w podatku PIT (kwota trudna do oszacowania).

W obszarze opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych związanych z nieruchomościami, do urzędów skarbowych wielokrotnie kierowano pisma w ramach nadzoru nad działalnością podległych urzędów skarbowych województwa wielkopolskiego, dla zapewnienia prawidłowej realizacji i optymalnego poziomu realizacji zadań (m.in. pismo Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu nr PD3/7002-0005/15/N z 3 czerwca 2015 r., opracowanie Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu „Opodatkowanie przychodów ze sprzedaży nieruchomości i praw majątkowych związanych z nieruchomościami”, przekazane przy piśmie z 10 czerwca 2015 r. nr PD/7002-0013/US/15/US, pismo z 2 stycznia 2017 r., wnioski zawarte w prezentacji „Nadzór nad sprawami dotyczącymi opodatkowania przychodów z tytułu sprzedaży nieruchomości przez osoby fizyczne. Okres sprawozdawczy 01.07.2015 do 31.12.2015 r.”).

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu skierował także pismo bezpośrednio do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim (nr 3001-IOD1.070.136.2019 z dnia 29 października 2019 r.), w którym zalecił podejmowanie wszelkich niezbędnych działań mających na celu zapobieżenie przypadkom przedawnienia zobowiązań podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych dotyczących przychodów ze zbycia nieruchomości.

W 1 przypadku⁴⁹ stwierdzono nieprawidłową realizację sprawy przekazanej przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do załatwienia przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim tj.:

---

⁴⁹3017-SKA-2.4031.585.2019-1 (3017-SKA-3.4022.21.2019)

a) Opieszałość w realizacji sprawy zleconej przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu (pismo ICK IAS 3001-ICK2.4020.272.2019.2 wraz z pismem Departamentu Nadzoru nad Kontrolami nr DNK2.8722.14.2018 z 16 kwietnia 2019 r.). W tej sprawie stwierdzono prowadzenie czynności z opóźnieniem oraz „przerzucanie” sprawy pomiędzy komórkami Urzędu.

Pismo z Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu wpłynęło 23 kwietnia 2019 r. z terminem udzielenia informacji zwrotnej 30 czerwca 2019 r. Pierwszy kontakt telefoniczny w sprawie przeprowadzenia czynności sprawdzających nastąpił 5 listopada 2019 r. Czynności sprawdzające przeprowadzono 3 stycznia 2020 r.

b) Niedostateczny zakres przeprowadzenia weryfikacji. W Urzędzie ograniczono się wyłącznie do weryfikacji pozycji „inne przychody”, w tym informacji z WAIPB. W sprawie należało dokonać szerszej analizy i weryfikacji podatnika, w tym powiązań z podmiotami zarejestrowanymi w krajach uznawanych za raje podatkowe. Wyjaśnić, czy podmioty zagraniczne były wykorzystywane do unikania opodatkowania przez wskazaną osobę lub podmioty z nim powiązane (Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zalecił przeprowadzenie szczegółowej analizy uwzględniając powiązania kapitałowo-osobowe).

Przekazywane do Dyrektora IAS w Poznaniu, kolejne informacje przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim o sprawie, przyjmowane są za rzetelne (brak możliwości szerszej weryfikacji informacji zawartych w tabeli przez ICK2). Natomiast badane dokumenty wskazują, że nie zawsze były one zgodne ze stanem faktycznym sprawy.

c) Ogólnikowe określenia i niepełne odzwierciedlenie zakresu badanych dokumentów w treści protokołu czynności sprawdzających, uniemożliwiający jednoznaczne stwierdzenie, które zeznanie podatkowe było przedmiotem weryfikacji, które pozycje zeznania, co faktycznie zbadano i z czym porównano, co ustalono - naruszenie art. 173 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁵⁰

d) Nierzetelne przeprowadzenie czynności sprawdzających przez prowadzącą czynności, w zakresie opodatkowania zysków z funduszy zagranicznych, m.in. nie ustalono dochodu z transakcji, tym samym nie zweryfikowano należycie „innych przychodów” wykazanych w zeznaniu PIT-38 podatnika za 2016 r.

e) Niedostateczny nadzór kierownika SKA-2 i brak weryfikacji protokołu czynności sprawdzających.

f) Brak rejestracji przeprowadzonych czynności sprawdzających w e-ORUS. Wskutek tego Urząd wykazał niepełne dane w sprawozdaniu MF9Ps.

---

⁵⁰ Zgodnie z art. 173 ustawy Ordynacja podatkowa - Protokół sporządza się tak, aby z jego treści wynikało min. jakich czynności dokonano, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono.

g) Nieprawidłowa (niezgodna ze stanem faktycznym) data zakończenia sprawy w Bibliotece Akt (jest 7 czerwca 2019 r., winno być 9 stycznia 2020 r.) oraz brak powizań w BA dokumentów dotyczących sprawy.

Inne stwierdzone błędy:

- a) Notatka służbowa z rozmowy telefonicznej z dnia 21 grudnia 2020 r. nie została zarejestrowana w BA.⁵¹
- b) Sprawy⁵², na dzień kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, niezasadnie widniały w Bibliotece Akt jako sprawy niezafatwione.

W toku kontroli przeprowadzono weryfikację ewidencjonowania spraw w Bibliotece Akt oraz czynności sprawdzających w e-ORUS. Badanie przeprowadzono na próbie 26 spraw (powyższe 13 – objęte szczegółowym badaniem w toku kontroli – błędy opisano powyżej) oraz dobrano 13 kolejnych spraw wyłącznie w zakresie prawidłowości ewidencjonowania.

Stwierdzono:

- a) Występowanie w e-ORUS w ewidencji czynności sprawdzających spraw ze statusem „W”, mimo, że czynności sprawdzające zostały zakończone. Błędy poprawiono w toku kontroli 2 listopada 2021 r., status zmieniono na prawidłowy „Z”.⁵³ Zrealizowane czynności sprawdzające, których nie zatwierdzono w e-ORUS, nie zostały wykazane w sprawozdaniu MF9Ps za 2020 r.
- b) Wprowadzanie nieprawidłowej daty zakończenia sprawy w Bibliotece Akt.⁵⁴
- c) Wprowadzanie i/lub zatwierdzanie czynności sprawdzających w e-ORUS z opóźnieniem.⁵⁵
- d) Brak odnotowywania zakończenia sprawy w Bibliotece Akt.⁵⁶
- e) Dublowanie spraw w Bibliotece Akt.⁵⁷
- f) Nieewidencjonowanie czynności w e-ORUS.⁵⁸

Błędy zostały poprawione w toku prowadzonej kontroli tj. unieważniono zdublowane sprawy, wprowadzono czynności sprawdzające do e-ORUS, zatwierdzono czynności sprawdzające w e-ORUS, odnotowano zakończenie spraw w Bibliotece Akt.

---

⁵¹ Sprawa 3017-SKA-1.4033.755.2020.NAD.

⁵² Sprawy 3017-SKA-2.4031.34.2020-3, 3017-SKA-2.4031.329.2020-2.

⁵³ Nr e-ORUS 33286, 33288, 33291.

⁵⁴ Sprawy 3017-SKA-2.4031.250.2020-1, 3017-SKA-2.4031.254.2-2020-1, 3017-SKA-2.4031.189.2020-4.

⁵⁵ Nr e-ORUS 33346, 30109, 30586.

⁵⁶ Sprawy 3017-SKA-2.4031.17.2020-5, 3017-SKA-2.4031.2.2020-8, 3017-SKA-2.4031.22.2020-7, 3017-SKA-2.4031.7.2020-1, 3017-SKA-2.4031.34.2020-1, 3017-SKA-2.4031.39.2020-1, 3017-SKA-2.4031.135.2020-1,

⁵⁷ Sprawy 3017-SKA-2.4031.33.2020-1, 3017-SKA-2.4031.86.2020-1, 3017-SKA-2.4031.117.2020-1, 3017-SKA-2.4031.255.2020-1, 3017-SKA-2.4031.256.2020-1.

⁵⁸ Sprawa 3017-SKA-2.4031.34.2020-1.

3. Kontrola funkcjonalna

Badaniem objęto *Informacje o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej*. W 2020 r. w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim przeprowadzono kontrole funkcjonalne dotyczące zakresu kontroli, w tematach:

- Wykorzystanie struktur JPK do analizy zwrotu podatku VAT (SKA-1).
- Prawidłowość ewidencjonowania czynności sprawdzających w aplikacji e-ORUS przez pracowników SKA-1.
- Terminowość ewidencjonowania czynności sprawdzających w aplikacji e-ORUS przez pracowników SKA-1 (SKA-1).
- Niewykorzystywanie struktur JPK do analizy czynności sprawdzających (SKA-2).
- Brak lub błędne, niekompletne nieterminowe rejestrowanie danych dotyczących przeprowadzonych czynności sprawdzających w systemach informatycznych (SKA-2).

W prowadzonych kontrolach funkcjonalnych nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano zaleceń.

Ilość stwierdzonych, w toku niniejszej kontroli, uchybień w zakresie ewidencjonowania spraw w BA i e-ORUS, wskazuje na niedostateczne wykorzystanie narzędzia jakim jest kontrola funkcjonalna.

Treść *Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej* sporządzonych przez Kierownika SKA-2 (w polu Opis ustaleń) była ogólnikowa (brak wskazania weryfikowanych spraw w 3 z 4 kontroli funkcjonalnych) i nie pozwala na stwierdzenie, ile i które sprawy faktycznie były przedmiotem kontroli.⁵⁹

Podsumowując, w skontrolowanym zakresie stwierdzono:

Nieprawidłowości:

1. Niedostateczny zakres weryfikacji zwrotu VAT (1 przypadek).
Osoby odpowiedzialne:
pracownicy komórki SKA-1

---

⁵⁹ Kierownik SKA-2 w toku kontroli udzielił wyjaśnień do sprawy 3017-SKA-2.093.3.2020 (pismo z 2 listopada 2021 r.), w których wskazał, które sprawy były badane.

2. Opieszałość w podjęciu i przewlekłość w przeprowadzaniu weryfikacji zwrotu VAT, w tym w formie kontroli podatkowej (wszczęta po 5 miesiącach od złożenia deklaracji z wykazanim zwrotem), skutkująca wypłatą odsetek (1 z 4 badanych spraw).

Osoby odpowiedzialne:

Kierownik Działu _____ w zakresie przewlekłości w przeprowadzaniu weryfikacji zwrotu w komórce SKA-1.

Kierownik Działu _____ w zakresie późnego wszczęcia kontroli podatkowej.

3. Opieszałość i niestaranność w realizacji zadania zleconego przez Ministerstwo Finansów, za pośrednictwem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu – 3001-ICK2.4020.272.2019.2 (1 sprawa).

Osoby odpowiedzialne:

Kierownik Działu _____, Kierownik Działu _____, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim _____.

4. Nierzetelne i w niedostatecznym zakresie przeprowadzenie czynności sprawdzającej, które mogło skutkować nieprawidłową weryfikacją zeznania podatkowego. Treść protokołu czynności sprawdzających (niestaranna i niepełna), nie odzwierciedla faktycznie badanych dokumentów, nie wskazuje, które zeznanie podatkowe i w jakim zakresie było weryfikowane.

Osoby odpowiedzialne:

_____ prowadząca – kontroler skarbowy _____.

Kierownik Działu _____ – w trybie nadzoru.

5. Nieterminowe i nieskuteczne działania w Urzędzie, skutkujące brakiem weryfikacji zasadności zwolnienia przychodów ze sprzedaży udziału w spółdzielczym prawie do lokalu i przedawnieniem możliwego zobowiązania w podatku PIT (1 przypadek). Przyczyną było podjęcie z dużym opóźnieniem czynności analitycznych dotyczących sprzedaży udziału przed upływem 5 lat od nabycia (nieprawidłowa organizacja pracy w Urzędzie). Czynności można było rozpocząć od stycznia 2017 r., a przeprowadzono je w grudniu 2019 r. Organ działał w tej sprawie przewlekłe, nie korzystano w pilnej sprawie z wezwań telefonicznych. Wystąpiła wielomiesięczna przerwa pomiędzy drugim a trzecim wezwaniem pisemnym (9,5 miesięczna).

Niezastosowanie się do zaleceń Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu określonych w piśmie nr 3001-IOD1.070.126.2019 (UNP 3001-19-125920) z 29 października 2019 r. (skierowane do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim).

Kierownik Działu SKA-2, jak i Naczelnik nie przeprowadzili żadnych działań w związku ze stwierdzoną znaczną zwłoką w realizacji czynności sprawdzającej.

Osoby odpowiedzialne:

prowadząca – ekspert skarbowy

(SKA-2)

Kierownik Działu

– w trybie nadzoru,

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim

w zakresie

organizacji pracy i braku realizacji zaleceń Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Uchybienia:

1. Brak regulacji dot. akceptacji zwrotów VAT w kwocie powyżej 100.000 zł przez kierującego komórką właściwą w sprawach rachunkowości.
2. Brak akceptacji zwrotu przez kierownika SER na deklaracjach ze zwrotem powyżej 100.000 zł, co było niezgodne z treścią Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług (Warszawa, marzec 2016 r.) - § 5 pkt VI.1 (2 przypadki).
3. Niedostateczne wykorzystanie kontroli funkcjonalnej, jako narzędzia nadzoru.
4. Niestaranne, nierzetelne i niekompletne ewidencjonowanie czynności sprawdzających w e-ORUS. Błędy w zakresie ewidencjonowania spraw w Bibliotece Akt.

Ocena skontrolowanego tematu – pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Oceny dokonano na podstawie badanej próby kontrolnej, z uwzględnieniem złożonych wyjaśnień. Ustalenia niniejszej kontroli wskazują, że w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim, co do zasady czynności analityczne i sprawdzające przebiegały poprawnie. Istotne nieprawidłowości stwierdzono w 3 sprawach.

W części zadania realizowane były opieszale, niestarannie, mało wnikliwie, opisy w protokole z czynności sprawdzających były ogólnikowe. Stwierdzono przypadek niedostatecznej weryfikacji zwrotu VAT (m.in. poprzez brak weryfikacji aktu notarialnego) oraz przypadek nierzetelnego przeprowadzenia czynności sprawdzających. Poprawy wymaga terminowość prowadzenia czynności analitycznych i sprawdzających, tak aby nie występowały sytuacje przedawnienia zobowiązania, bez przeprowadzenia należytej weryfikacji (Organ działań nieskutecznie).

Zmiany wymagają także regulacje wewnętrzne dotyczące dokonywania zwrotów VAT, głównie w zakresie akceptacji zwrotów. Negatywnie oceniono termin wszczęcia kontroli podatkowej w zakresie weryfikacji zwrotu VAT – kontrole w tym zakresie należy wszczynać niezwłocznie. W badanym przypadku wszczęcie kontroli podatkowej po 5 miesiącach od wpływu deklaracji z wykazanim zwrotem miało wpływ na wysokość wypłaconych odsetek. Poprawy wymaga terminowość i kompletność ewidencjonowania spraw (w tym czynności sprawdzających) w odpowiednich systemach informatycznych. Zauważalna jest również konieczność wzmocnienia

nadzoru nad działaniami w komórkach czynności analitycznych i sprawdzających przez kierowników tych komórek. Szczególną uwagę należy zwrócić na prawidłowość weryfikacji zasadności zwrotów, prowadzenia czynności sprawdzających (właściwa ocena dokumentów źródłowych, wnikliwa weryfikacja, dokładny opis przeprowadzonej weryfikacji), a także prowadzenie czynności analitycznych w terminach zapobiegających dopuszczeniu do przedawnienia zobowiązań podatkowych.

Pozytywnie oceniono usunięcie błędów w systemach informatycznych w toku prowadzonej kontroli.

III. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej

W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim nie stwierdzono kontroli organów zewnętrznych w badanym temacie.

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim nie wniósł zastrzeżeń do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.
Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca: <ol style="list-style-type: none">
1. Wdrożyć rozwiązania w celu zapewnienia prawidłowego i terminowego wykonywania zadań w zakresie ewidencjonowania źródeł kontroli (informacji), zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi, z uwzględnieniem pisma Departamentu Analiz Ministerstwa Finansów z 22 grudnia 2021 r., znak sprawy DPA2 ds. 1401-ICR-2.013.1.2021.KD.
2. Ewidencjonować niezwłocznie źródła kontroli (informacje) w systemach informatycznych, zgodnie z obowiązującymi zaleceniami i wytycznymi.
3. Wprowadzać prawidłowo i starannie źródła kontroli/informacje do systemów informatycznych.
4. Ewidencjonować wszystkie źródła kontroli (informacje) w systemie ZISAR II. W systemie KONTROLA ewidencjonować te źródła, które stanowią podstawę utworzenia wskazań do kontroli tj. na podstawie których zostanie przeprowadzona kontrola podatkowa.
5. Wzmocnić nadzór nad zamykaniem źródeł kontroli w systemach informatycznych.
6. Aktualizować na bieżąco statusy źródeł kontroli. Monitorować niezakończone źródła kontroli.
7. Odstąpić od wielokrotnego wprowadzania tych samych informacji do systemów.

8. Dokonać analizy statusów źródeł wprowadzonych do 31 grudnia 2021 r. w module KONTROLA i je zaktualizować. Przestrzegać zaleceń Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu w zakresie ponownej weryfikacji źródeł kontroli o statusie W-wpłynęło (m.in. pismo znak sprawy 3001-ICK2.4022.58.2020.1 z 10 listopada 2020 r. UNP 3001-20-130156).
9. Odnotowywać w systemie KONTROLA wykonanie czynności sporządzenia i wysłania wymaganej odpowiedzi na dokument stanowiący źródło kontroli lub załatwienia sprawy zawartej w piśmie.
10. Dążyć do szybkiego załatwienia sprawy. W przypadku źródła kontroli będącego podstawą wytypowania podmiotu do kontroli niezwłocznie wszczynać kontrole podatkowe.
11. Poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o rezultatach wdrożonych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim działań w zakresie załatwienia sprawy dotyczącej źródła kontroli nr 138718.
12. Uzupełniać na bieżąco informacje w Bazie Podmiotów Szczególnych.
13. Odnotowywać na *Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej* informację o realizacji zaleceń.
14. Weryfikować wnikliwie zasadność zwrotu VAT.
15. Bezzwłocznie po wpływie deklaracji z wykazanim zwrotem VAT, podejmować i sprawnie przeprowadzać weryfikację, w tym w ramach kontroli podatkowej.
16. Realizować czynności sprawnie i skutecznie (w tym sprawy zlecane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu). Poprawić organizację w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zadań oraz zwiększyć nadzór w tym zakresie.
17. Sporządzać protokoły z czynności sprawdzających starannie, zgodnie z wymogami przepisów ustawy Ordynacja podatkowa (art. 172 i 173 w związku z art. 272 powołanej ustawy) i rzeczywistym zakresem czynności. Rzetelnie prowadzić weryfikację w ramach czynności sprawdzających.
18. Ukierunkować działania na minimalizację zaległości podatkowych zagrożonych ryzykiem przedawnienia. Podjąć wszelkie niezbędne działania dla zapobieżenia przypadkom przedawnienia zobowiązań podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczących przychodów ze zbycia nieruchomości, w tym podejmować czynności weryfikacyjne w terminach umożliwiającym przeprowadzenie czynności sprawdzających i wykorzystanie wyników weryfikacji (przy braku złożenia korekty deklaracji) w postępowaniu podatkowym I i II instancji. Poprawić terminowość podejmowanych czynności weryfikacyjnych i sprawdzających dotyczących sprzedaży przed upływem 5 lat od ich nabycia. Ograniczyć do minimum podejmowanie i prowadzenie spraw w roku przedawnienia zobowiązań podatkowych. Stosować zalecenia zawarte w dokumencie „Standardy dotyczące wyjaśnień

i wezwań”, Warszawa , czerwiec 2017 r., w tym dot. wezwań telefonicznych (bądź innych środków łączności) dla potrzeb dostarczenia dokumentów mających wpływ na ustalenie podstawy opodatkowania.

19. Ze względu na odmienne regulacje dotyczące akceptacji zwrotu VAT zawarte w aktualnie obowiązujących *Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług* (Warszawa, sierpień 2021 r.), w stosunku do Wytycznych z 2016 r., odstąpiono od wydania zalecenia dotyczącego uregulowania akceptacji zwrotów przez kierownika komórki ds. rachunkowości. W myśl obowiązujących wytycznych, ocena zasadności i zatwierdzenie zwrotu VAT dokonywane są zgodnie z obowiązującymi w danym urzędzie procedurami wewnętrznymi, określającymi m.in. przedziały kwotowe oraz osoby upoważnione do akceptacji zwrotów.
20. Dokonywać prawidłowo akceptacji zwrotów VAT.
21. Jednoznacznie określać i wskazywać w *Informacjach o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej*, które sprawy zostały objęte sprawdzeniem w jej ramach.
22. Dochować staranności przy wprowadzaniu danych dotyczących czynności sprawdzających do systemu ZISAR II. Przeprowadzać okresowe weryfikacje w zakresie kompletności i prawidłowości wprowadzonych danych, szczególnie w początkowym okresie wdrożenia tego systemu. Zwiększyć nadzór nad wprowadzaniem informacji do innych systemów (m.in. Biblioteka Akt).
23. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości

-

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020, poz. 224) i § 23 Zarządzenia nr 155/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu, zmienionego Zarządzeniem nr 72/2021 z 19 marca 2021 r., od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, a oceny i wnioski zawarte w wystąpieniu pokontrolnym są ostateczne.

Termin złożenia informacji

W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

/Dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

**Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu
Marek Pospieski**

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Otrzymują:

1. Adresat – elektronicznie,
2. aa.

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną:

1. Z-ca DIAS – Adam Barciszewski,
2. Z-ca DIAS – Magdalena Graczyk,
3. Z-ca DIAS – Sławomir Groch,
4. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński,
5. Z-ca DIAS – Dariusz Zujko,
6. Wydział Kontroli Podatkowej, Kontroli Celno-Skarbowej i Nadzoru nad Czynnościami Sprawdzającymi oraz Zarządzenia Ryzykiem (ICK),
7. Pierwszy Wydział Podatku od Towarów i Usług, Podatków Dochodowych, Podatków Majątkowych i Sektorowych IOV-1,
8. Drugi Wydział Podatku od Towarów i Usług, Podatków Dochodowych, Podatków Majątkowych i Sektorowych IOV-2,
9. Referat Nadzoru nad Orzecznictwem ION,
10. Dział Wsparcia Zarządzania IWZ.